

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen 2023 hakuinfo

Opetushallitus
Opetustoimen henkilöstökoulutuksen tiimi
14.12.2022

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

Tervetuloa!

Opetusneuvos Timo Sinivuori

Tilaisuuden ohjelma

13.00-13.15 **Tilaisuuden avaus**

Yksikön päällikkö Timo Sinivuori, Kehittämisen tuki

13.15-13.45 **Hakemusten laadinnasta ja taloudesta**

Opetusneuvos Matti Ranta

13.45-14.00 **Havaintoja menneestä ja katse tulevaan**

Opetusneuvos Elisa Helin

14:00-14.45 **Opetustoimen henkilöstökoulutuksen teemat 2023**

Henkilöstökoulutustiimi

14.45-15.00 **Kysymyksiä ja tilaisuuden päätös**

Tilaisuudessa esitettävä materiaali

- [Opetustoimen henkilöstökoulutuksen verkkosivulta löytyvät seuraavat materiaalit](#)
  - Tilaisuuden Powerpoint-esitys, tilaisuuden jälkeen
  - Hakutiedote, tilaisuuden jälkeen
  - Tallenne, viikon 51 kuluessa

Opetushallitus 14.12.2022

Pääjohtaja ja viestintä

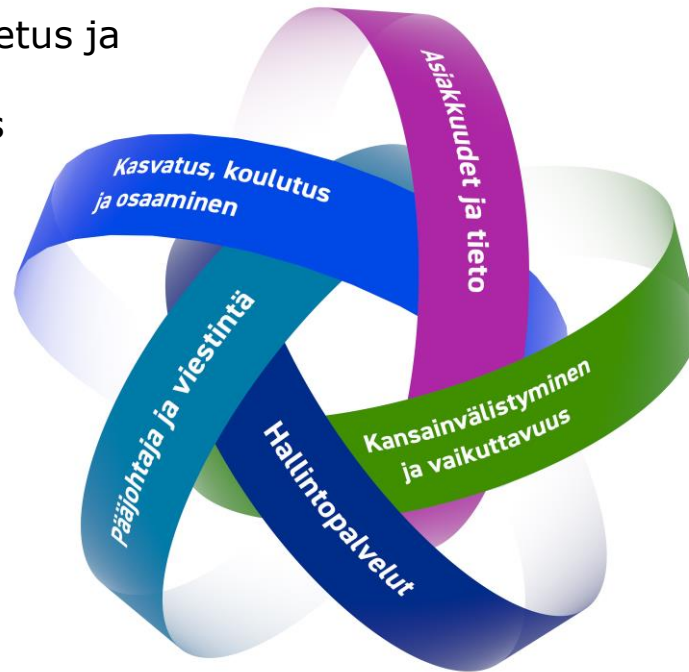
- Johtamisen tuki
- Viestintä

Kasvatus, koulutus ja osaaminen

- Ammatillinen koulutus
- Kehittämisen tuki
- Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö
- Perusopetus ja varhaiskasvatus
- Ruotsinkielinen toiminta

Asiakkuudet ja tieto

- Asiakkuudet
- Digitalisaatio
- Ennakointi ja analyysi
- Koulutus ja kustantaminen
- Opiskelijavalinnan palvelut
- Tutkintojen ja kieliosaamisen tunnustaminen
- Valtakunnalliset tietovarannot

Kansainvälistyminen ja vaikuttavuus

- Ammatillisen koulutuksen kansainvälistymispalvelut
- EU-ohjelmien koordinaatio
- Kansainvälinen korkeakouluyhteistyö
- Kansainvälistymispalvelut
- Korkeakouluopintojen kansainvälistymispalvelut
- Nuorison, kulttuurin ja liikunnan kansainvälistymispalvelut
- Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskus
- Yleissivistävän ja aikuiskoulutuksen kansainvälistymispalvelut
- Vaikuttavuus

Hallintopalvelut

- Henkilöstö- ja työympäristöpalvelut
- Talous- ja hankintapalvelut
- Tiedonohjauspalvelut ja valtiosuudet

Opetustoimen henkilöstökoulutus 2023

Valtion rahoittaman opetustoimen henkilöstökoulutuksen tavoitteena on edistää opetustoimessa ja varhaiskasvatuksessa toimivan henkilöstön **jatkuvaa oppimista ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia kehittää ammatissa tarvittavaa osaamista**. Henkilöstökoulutuksella tuetaan koulutuspoliittisten uudistusten toimeenpanoa ja kehitetään toimintaympäristön muutoksiin sopeutumisessa tarvittavaa osaamista.

Valtion rahoittama henkilöstökoulutus on tarkoitettu varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja taiteen perusopetuksessa, perusopetuslain (628/1998) mukaisessa aamu- ja iltapäivätoiminnassa, ammatillisessa koulutuksessa, aikuiskoulutuksessa ja vapaassa sivistystyössä työskentelevän henkilöstön osaamisen kehittämiseen.

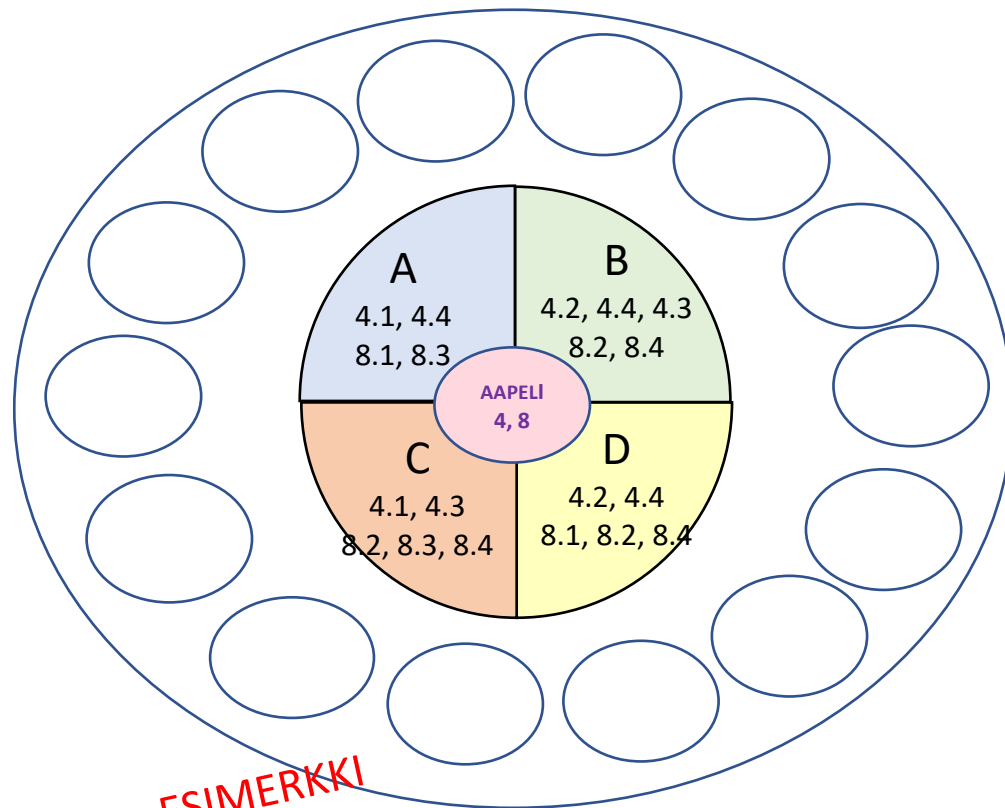
Tarjoamalla **eri tavoin toteutettua** henkilöstökoulutusta, tuetaan henkilöstön yhtäläisiä mahdollisuuksia kehittää osaamistaan koko työuran ajan. **Koulutukseen osallistuminen tukee paikallisia kehittämis- ja täydennyskoulutussuunnitelmia sekä vahvistaa koko työyhteisön osaamisen kehittymistä.**

Sekä **OKM:ssä että OPH:ssa on yhtäaikaaisesti nähty tarve päivittää ja tarkentaa täydennyskoulutusteemoja** vastaamaan toisaalta paremmin henkilöstön täydennyskoulutustarvetta ja toisaalta vahvistamaan keskeisten koulutuspoliittisten uudistusten toimeenpanoa ja toimintaympäristön muutoksissa tarvittavaa osaamista.

Päivitetyissä täydennyskoulutusteemoissa on huomioitu kattavasti sekä **Opetushallituksen että Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijoiden näkemystä täydennyskoulutustarpeesta**, joka perustuu kohderyhmätuntemukseen, VA-asiakkuuksiin ja koulutuksenjärjestäjien palautteisiin.

Opetustoimen henkilöstökoulutus 2023 **ESIMERKKI**

Täydennyskoulutusten päivitettyjen pääteemojen jäsenitys useimmissa kohdissa alateemoihin mahdollistaa sen, että useammat täydennyskoulutustoimijat voivat muodostaa toiminnallisia osaamispalveluyhteenliittymiä, joilla yhdessä on parhaimmat valmiudet ja kyky toteuttaa laadukasta ja paremmin tavoitettavaa täydennyskoulutustoimintaa.

ESIMERKKI

Yhteenliittymällä esimerkiksi yhdessä 1-2 pääteemaa ja organisaatiot erikoistuneet näiden pääteemojen alateemoihin

1. Oppiaine- ja alakohtainen osaaminen
2. Kielellinen ja kulttuurinen osaaminen
3. Arviointiosaaminen
- 4. Digitaalinen osaaminen sekä teknologian pedagoginen hyödyntäminen**
5. Kestävyysosaaminen
6. Osallisuus, turvallisuus ja hyvinvointi
7. Oppimisen tuki, ohjaus ja yksilölliset oppimispolut
- 8. Jatkuva oppiminen**
9. Yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen ja johtamisosaaminen

Yhteenliittymän pääteemojen organisaatiokohtaiset painopisteet / alateemat

- 4.1 digitaalisen osaamisen kuvauksia (julkaistu Uudet lukutaidot -kehittämishjelmassa)
- 4.2 avointen digitaalisten oppimateriaalien tuottamista
- 4.3 kyberturvallisuuteen liittyvän osaamisen vahvistamista
- 4.4 opetuksen toteutusta verkkovälitteisesti sekä esimerkiksi simulaatioin, robotiikan avulla tai AR- ja VR- sovelluksin
- 8.1 osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen liittyvän osaamisen vahvistaminen
- 8.2 jatkuvan oppimisen toteuttamiseen liittyvä verkostotoiminnan yhteistyöosaaminen, jatkuvan oppimisen palveluekosysteemyöhön kytkeytyminen, oppilaitos- ja elinkeinoelämän rajapintojen ja yhteistyön vahvistaminen sekä osaamisen ennakointi
- 8.3 osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen uudet työkalut ja toimintamallit: digitaalisten työkalujen käyttöönotto ja pienet osaamiskokonaisuudet
- 8.4 vapaan sivistystyön osaamisperusteiset koulutusmallit.

Pyrimme **pääteemoja tarkentamalla helpottamaan hakemista ja samalla parantamaan hakemusten laatua.**

FINNISH NATIONAL
AGENCY FOR EDUCATION

Hakemusten laadinnasta ja taloudesta

Opetusneuvos Matti Ranta

Toiveita Korvatunturille ja vähän
muuallekin

Opettajien osaamisen kehittyminen on tutkimusperustaista ja jatkuvaa

- Ehdoton yhteinen kehittämiskohde meille kaikille on, että opetustoimen henkilöstökoulutus on jatkossa entistä
  - tutkimusperustaisempaa
  - tarvelähtöisempää
  - pitkäjänteisempääsekä
  - perustuu aikaisempaan kansalliseen ja kansainväliseen tutkimus- ja palautetietoon
  - toteutetaan verkostoissa, joissa on laaja-alaista, syvällistä ja spesifiä osaamista koulutusteemoista ja -sisällöistä.

Havainnot menneestä ja katse tulevaan

1/4

- Varhaiskasvatuksen henkilöstö on opetustoimen henkilöstöä.
- Korkeakoulujen opetushenkilöstö ei kuulu koulutusten kohderyhmään.
- Tässä erityisavustuksessa ei vaadita omarahoitussuutusta. **Lopullinen edunsaaja on koulutukseen osallistuva henkilö.**
- "Pirullisiin haasteisiin" (ml. koulutuspoliittiset uudistukset, hakuteemat) tarvitaan useamman osaajan ja organisaation erilaista osaamista.

Havaintoja menneestä ja katse tulevaan

2/4

- Tätä valtionavustusta ei voida myöntää pelkästään yhden opetuksen/koulutuksen järjestäjän (esimerkiksi yhden kunnan) tai oppilaitoksen ylläpitäjän henkilöstölle tarkoitettuun koulutukseen.
- Hakijan tulee kiinnittää erityistä huomiota lähi- ja/tai verkkokoulutuksen ja itsenäisen työn väliseen tasapainoon. Itsenäisen työn osuus ei saa olla liian suuri.
- Avustuksen käyttöaika on pidennetty puolella vuodella. Ei saa hidastaa koulutuksen aloittamista.
- Koulutushankkeen sisältö vastaa haettua teema-aluetta ja painopistettä.

Havaintoja menneestä ja katse tulevaan

3/4

Talous

- Koulutettavapäivän ja osallistujakohtaisen keskimääräisen kustannuksen **kohtuullisuus**.
- Valtionavustus kattaa avustettavasta **koulutushankkeesta aiheutuvat menot**, jotka jäävät organisaation lopulliseksi **kustannukseksi**.
- Kannattaa lukea tarkasti, mitä tällä valtionavustuksella **ei rahoiteta**.
- Talousexceliin tarkkuutta! **Erittelyt ja yksikköhinnat** on tärkeä merkitä.

Havainnot ja katse tulevaan

4/4

- **Arviointikriteerit** ovat hakutiedotteen lopussa. Kannattaa tutustua!

Syksyn lisähausta huomioitua

- haulle asetettujen tavoitteiden toteutuminen
- pitkäkestoisuus haastava rasti hakijoille että arvioijille
- ohjaus ja tuki koulutusohjelman suorittamisen varmistamiseksi
- Hankesuunnitelma on taloudellisesti realistinen.
- koulutuksen laajuuden (opintopistemäärä) suhde koulutuksen toteutustapaan ja sisältöön.

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen teemat 2023

Pääteemat

- Oppiaine- ja alakohtainen osaaminen
- Kielellinen ja kulttuurinen osaaminen
- Arviointiosaaminen
- Digitaalinen osaaminen sekä teknologian pedagoginen hyödyntäminen
- Kestävyysoosaaminen
- Osallisuus, turvallisuus ja hyvinvointi
- Oppimisen tuki, ohjaus ja yksilölliset oppimispolut
- Jatkuva oppiminen
- Yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen ja johtamisoosaaminen

Oppiaine- ja alakohtainen osaaminen

Tässä teemassa on kolme painopistettä

1) Laaja-alaisen perusosaamisen kehittäminen

- pedagoginen ja didaktinen osaaminen
- syvällinen, tutkimusperustainen oman alan substanssiosaaminen

2) Kansallisen lukutaitostrategian 2030 toimeenpanon tukeminen

3) Toista kotimaista kieltä opettavien opettajien ammatillisen kehittämisen ja yhteistyömahdollisuuksien edistäminen

- vahvistetaan Toisen kotimaisen kielen kehittämisohjelman toimeenpanoa

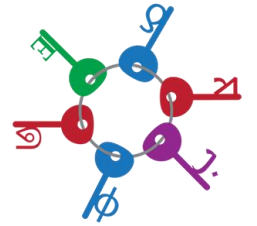
Kielellinen ja kulttuurinen osaaminen

Koulutusaiheita

- kielitietoinen opetus ja kielitietoiset työtavat
- kielitietoisen ja kielellisesti monimuotoisen oppimisyhteisön johtaminen
- maahanmuuttaneiden perustaidot
- suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus
- romanikielen, saamen ja karjalan kielen opetus
- oman äidinkielen opetus
- perusopetukseen valmistava opetus
- tutkintokoulutukseen valmentavan koulutus
- kulttuuritietoisuus
- kulttuuriperintökasvatus

KULTTUURIPERINTÖ
KULTURARV
2030

Ammatillisen koulutuksen aiheita

- kielitaito osana ammattitaitoa
- sisältöjen ja kielenoppimisen yhdistämisen menetelmä
- monikielinen opetus ja monipuoliset kielipolut
- toisen asteen yhteistyökäytäntöjen ja verkko-opetuksen tukeminen kieltenopetuksessa
- kielitietoinen mentorointi työelämässä oppimisjaksoilla

Kielipoliittinen ohjelma

Valtioneuvoston periaatepäätös

Arviointiosaaminen

Koulutusaiheita

- perusteiden mukainen arviointi sekä arviointiosaamisen ja arviointikulttuurin kehittäminen eri koulutusmuodoissa
- perusopetus: päättöarvioinnin ja 6. luokan lukuvuosiarvioinnin kriteerit
- lukio: suullisen kielitaidon ja puheviestintätaitojen arviointi
- ammatillinen koulutus: perustutkintojen arviointikriteerien soveltaminen ja yhteisten tutkinnon osien arviointikriteerien käyttöönotto
- aikuisten perusopetus: päättöarviointi ja alkuvaiheen arviointi kriteerien mukaisesti
- taiteen perusopetus: laajan oppimäärän arvioinnin kehittäminen
- vapaan sivistystyön oppivelvollisuuskoulutukseen sekä vapaatavoitteisen koulutuksen osaamisperusteisuuteen liittyvää arviointi

#LOPS2021

"ETTÄ TIETÄÄ MISSÄ
ON MENOSSA"

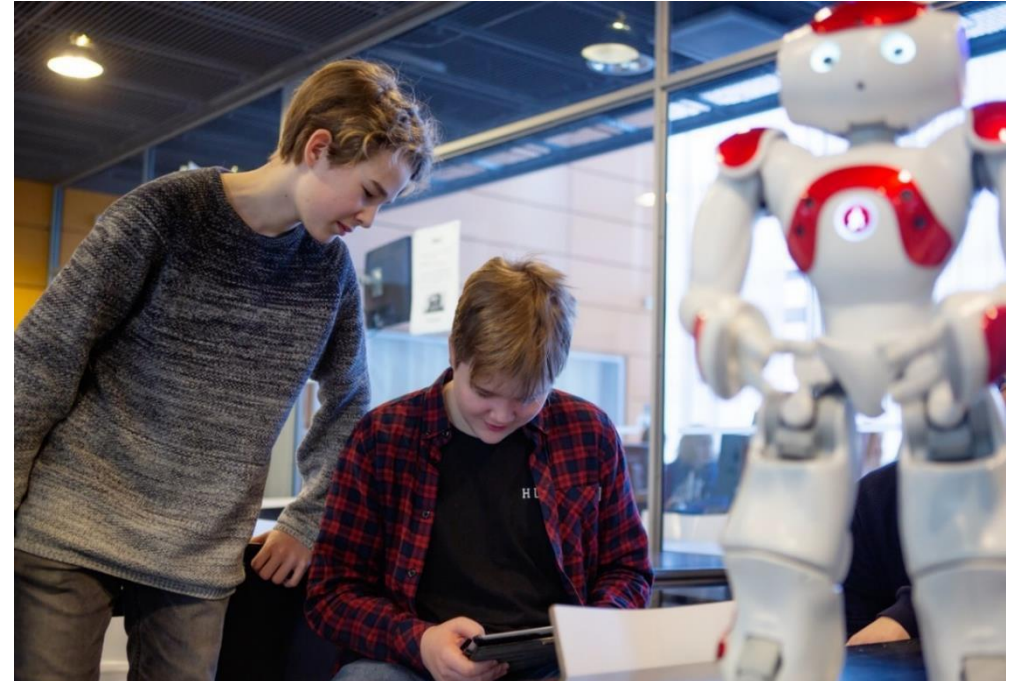
Oppimisen ja osaamisen arviointi
perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa

Digitaalinen osaaminen sekä teknologian pedagoginen hyödyntäminen

Keskiössä ovat **digipedagoginen osaaminen, turvallinen ja vastuullinen toiminta digitaalisessa ympäristössä ja tietoturvaan liittyvä osaaminen**

Koulutuksissa voidaan käsitellä esimerkiksi seuraavia aiheita:

- digitaalisen osaamisen kuvauksia (julkaistu Uudet lukutaidot -kehittämishjelmassa)
- avointen digitaalisten oppimateriaalien tuottamista
- kyberturvallisuuteen liittyvän osaamisen vahvistamista
- opetuksen toteutusta verkkovälitteisesti sekä esimerkiksi simulaatioin, robotiikan avulla tai AR- ja VR- sovelluksin

**UUDET
LUKUTAIDOT**

Kestävyysosaaminen

- keskiössä ovat **ilmastovastuu, luontokadon pysäyttäminen, planetaarinen terveys ja kiertotalous**
- Rahoitettavat koulutukset
  - voivat kohdistua kestävää elämäntapaa vahvistaviin **alakohtaisiin, oppiainekohtaisiin tai ammattialakohtaisiin ratkaisuihin**
  - voivat kohdentua [kestävää kehitystä koskevan eurooppalaisen osaamiskehyksen](#) soveltamiseen
  - liittyvät tietojen, taitojen ja asenteiden vahvistamiseen johtamisessa, opettamisessa ja ohjauksessa, sekä yksiköiden toimintakulttuurissa.
  - huomioidaan oppimisen pedagogiset ratkaisut, digitalisaation hyödyntäminen, tietoperustaisuus, käytännönläheisyys ja uudet teknologiat.

Osallisuus, turvallisuus ja hyvinvointi

Koulutuksien tehtävänä on tarjota osallistujille tutkimusperustaista tietoa, menetelmiä ja toimintamalleja, joilla lasten, nuorten ja aikuisten osallisuutta, turvallisuutta ja hyvinvointia voidaan edistää.

Päämääränä on kehittää toimintakulttuuria siten, että jokainen kokee tulevansa kohdatuksi ja olevansa yhteisönsä kyvykäs ja merkityksellinen toimija.

Koulutuksilla tuetaan esimerkiksi

- globaali- ja demokratiakasvatusta
- yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämistä
- tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmien toimeenpanon tukea mukaan lukien sukupuolten moninaisuus
- kiusaamisen, väkivallan (ml. sukupuolistunut väkivalta ja rasismi) ja häirinnän vastaisen toimintakulttuurin kehittämistä
- koulujen ja oppilaitosten turvallisuutta edistävää toimintakulttuuria
- asuntolatoiminnan kehittämistä.

PILOTTIHANKE

Opetushallituksen pilotissa lukuvuodelle 2022-2023 tavoitteena on luoda kokonaan uusia demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen toimintoja

Oppimisen tuki, ohjaus ja yksilölliset oppimispolut

- **oppimisen tuella on keskeinen tehtävä koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteuttamisessa**
- **oppijoilla on oikeus saada riittävä tuki kaikilla koulutusasteilla ja nivelvaiheissa**
- **pitkäjänteistä, joustavaa ja tasalaatuaista tukea**

Koulutuksella tarjotaan tutkimusperustaista tietoa, menetelmiä ja toimintamalleja, joilla tuetaan oppijoiden kasvua ja oppimista, yksilöllisiä oppimispolkuja sekä johtamista. Tärkeää on ottaa huomioon myös erityisryhmät, esimerkiksi maahanmuuttotilaiset opiskelijat.

Aiheita koulutuksiin

- varhainen tuki ja ennalta ehkäisevä työote
- oppimisvaikeuksien tunnistaminen ja inklusion vahvistaminen
- pedagogiset ja ohjaukselliset taidot kohdata oppilas tai opiskelija
- erityispedagoginen osaaminen ja kolmiportaisen tuen toteuttaminen
- moniammatillisen yhteistyön kehittäminen ja yhteisopettajuus
- oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpano, nivelvaiheiden pedagogiikka ja yhteistyö
- laadukas oppilaan- ja opinto-ohjaus ja uraohjaus, jatkumo peruskoulusta toiselle asteelle ja siitä eteenpäin jatko-opintoihin ja työelämään
- lukiossa erityisopetukseen ja muuhun oppimisen tukeen liittyvää osaaminen
- ammatillisessa koulutuksessa henkilökohtaistamisen, osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen sekä työelämäyhteistyön prosessien tuki

Jatkuva oppiminen

- Läpi elämän jatkuva tarve kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa.
- Sekä formaalia, koulutusjärjestelmän mukaista oppimista, että sen ulkopuolella ja siitä täysin riippumatta tapahtuvaa oppimista.
- Tarvitaan toimintatapoja ja välineitä (ml. digitaaliset ratkaisut) osaamistarpeiden kartoitukseen sekä osaamisen tunnistamiselle ja tunnustamiselle erilaisissa osaamisen määrittelytilanteissa.
- Vaatii opetushenkilöstön laaja-alaista ja jatkuvaa osaamisen kehittämistä ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

Koulutusta voidaan tarjota esimerkiksi seuraavilla aihealueilla:

- osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen liittyvän osaamisen vahvistaminen
- Verkostotoiminnan yhteistyöosaaminen kytkeytyen jatkuvan oppimisen palveluekosysteemityöhön, oppilaitos- ja elinkeinoelämän rajapintojen ja yhteistyön vahvistamiseen sekä osaamisen ennakointiin
- osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen uudet työkalut ja toimintamallit: digitaalisten työkalujen käyttöönotto
- vapaan sivistystyön osaamisperusteiset koulutusmallit.

Yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen ja johtamisosaaminen

- Koulutuksilla vahvistetaan **johtamisen yhteisöllistä luonnetta** sekä osallistavaa johtajuutta ja edistetään **inklusiivisuuden johtamista**.
- Koulutuksissa otetaan huomioon tutkimusten, arviointien ja palautteiden hyödyntäminen johtajan **oman osaamisen ja yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämisessä**.
- Todennettua tarvetta:
  - 1) työuran eri vaiheessa olevien henkilöiden osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen
  - 2) uran alkuvaiheessa olevien opettajien tuen kehittäminen, ammatillisten haasteiden kohtaaminen sekä ammatillisen vuorovaikutuksen tukeminen

Kysymyksiä ja keskustelua

Kiitos!

Esityksen kuvat: pixabay.com &
Opetushallituksen kuvat